

U5

Figure-Ground

รูปและพื้นที่

GMD1120 Visual Communication Design

ภาพใดเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง Figure-Ground ได้ชัดเจนกว่า ?

เพราะระบบการมองเห็นของมนุษย์
แยกแยะความลึบพันระหว่าง Figure-Ground
โดยอาศัย “ความแตกต่าง (Contrast)”

และสมองของเรามองหา
“เส้นขอบ (Contours)” เป็นหลัก
เพื่อแยกแยะว่าอะไรคือรูป อะไรคือพื้น

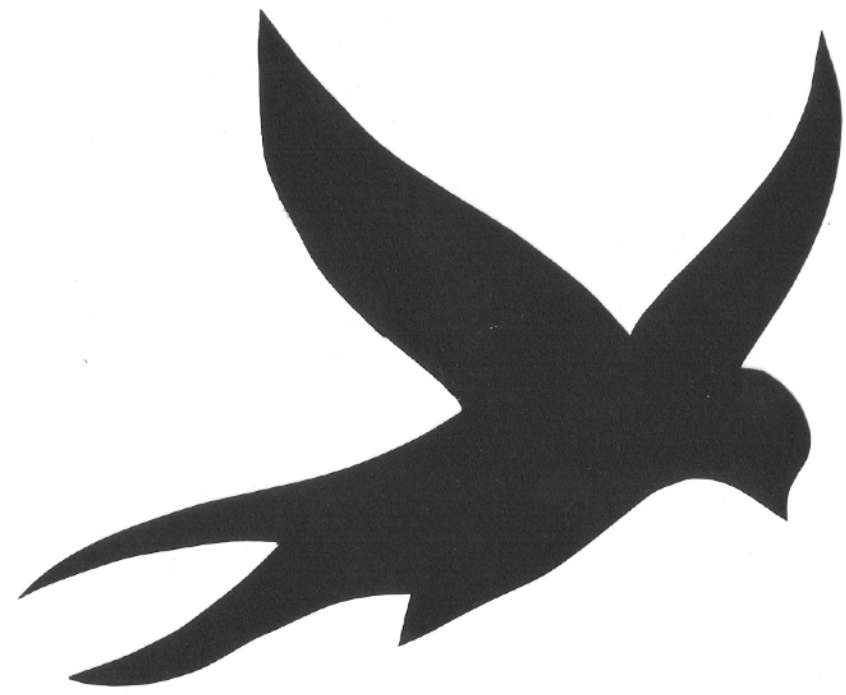

Contrast + Contours =
Figure-Ground

Figure เป็นอะไรก็ได้ที่เราให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็
วัตถุ คน รูปทรง (มีรูปร่างที่ชัดเจนแน่นอน)

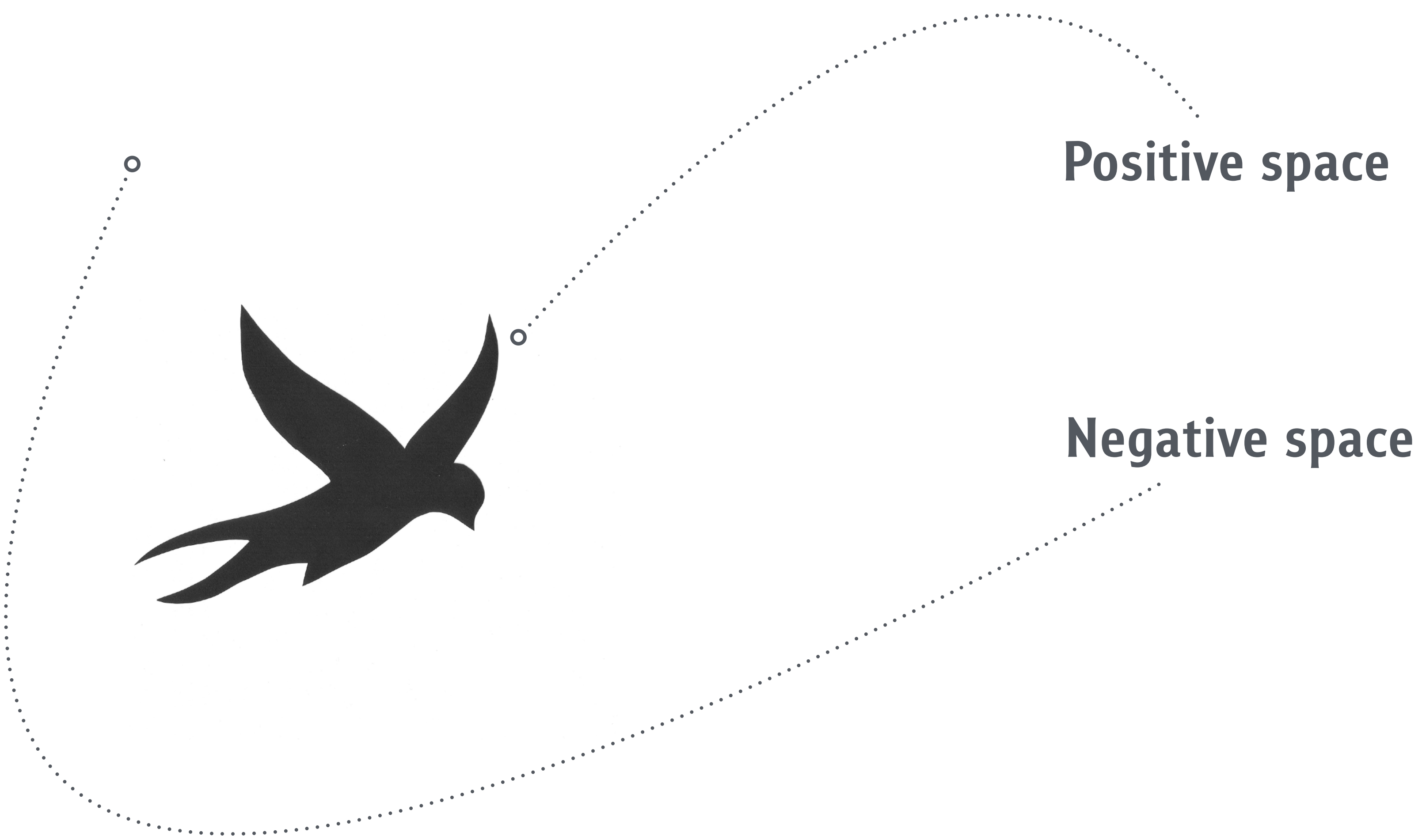
Ground เป็นพื้นที่ที่ไม่มีขอบเขต ที่รูปนั้นวางอยู่
(มักไม่มีรูปร่างที่แน่ชัด)

Object องค์ประกอบวัตถุ มีความสมบูรณ์ในตัวเอง
เช่น รูปภาพ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ต่างๆ

Background องค์ประกอบพื้นหลัง ที่อยู่รอบๆ
และอยู่เบื้องหลังรูปเหล่านั้น

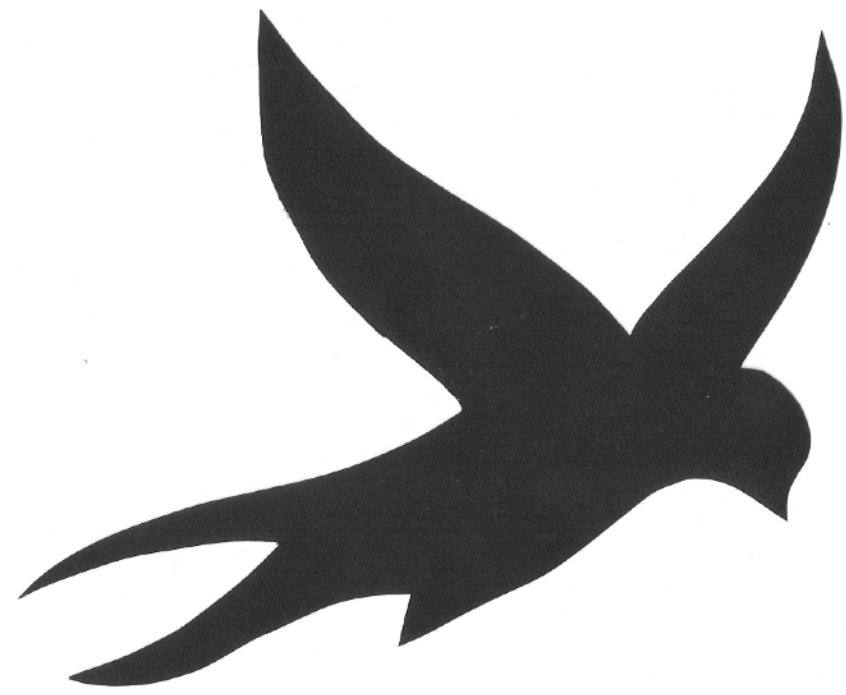
Visual Composition

Positive space

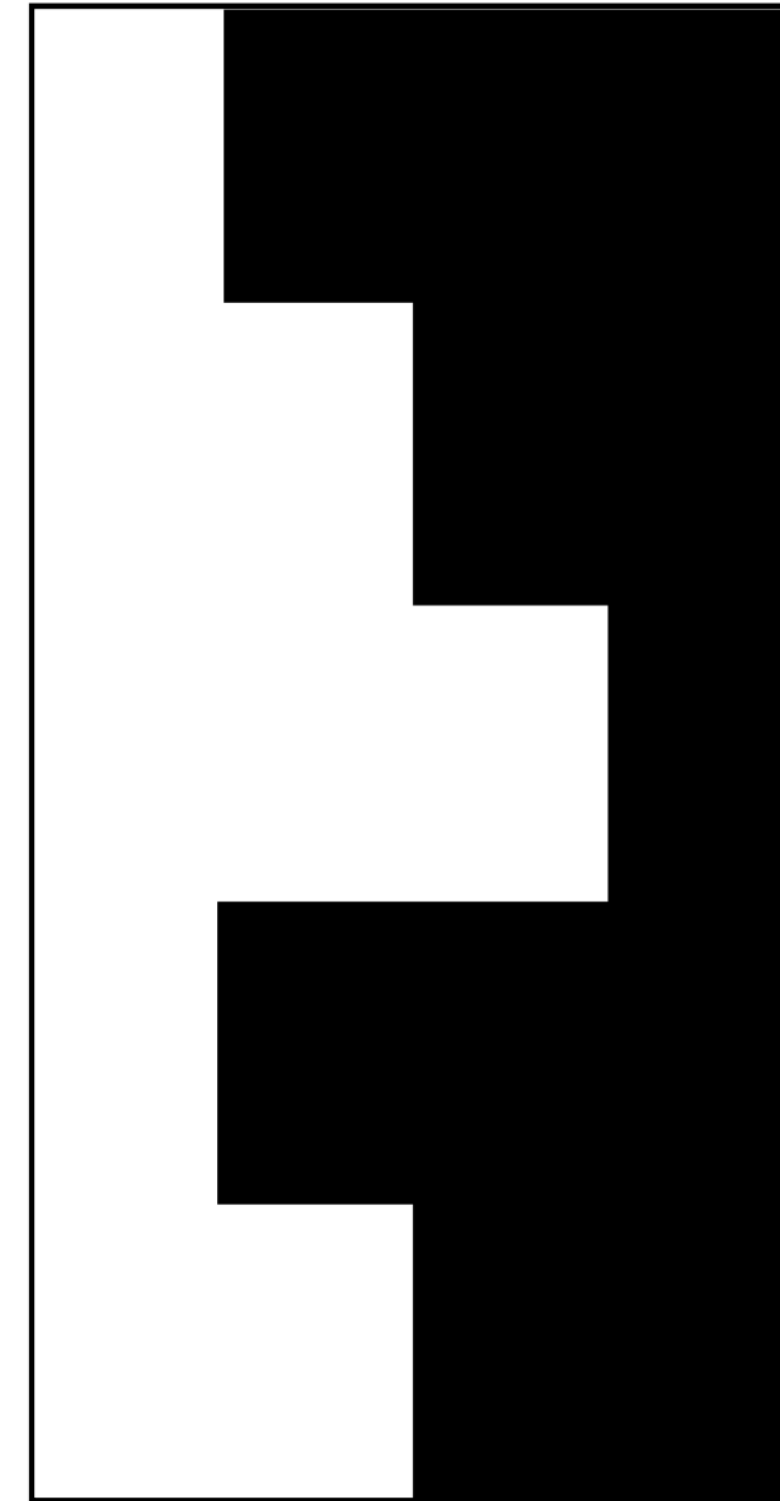
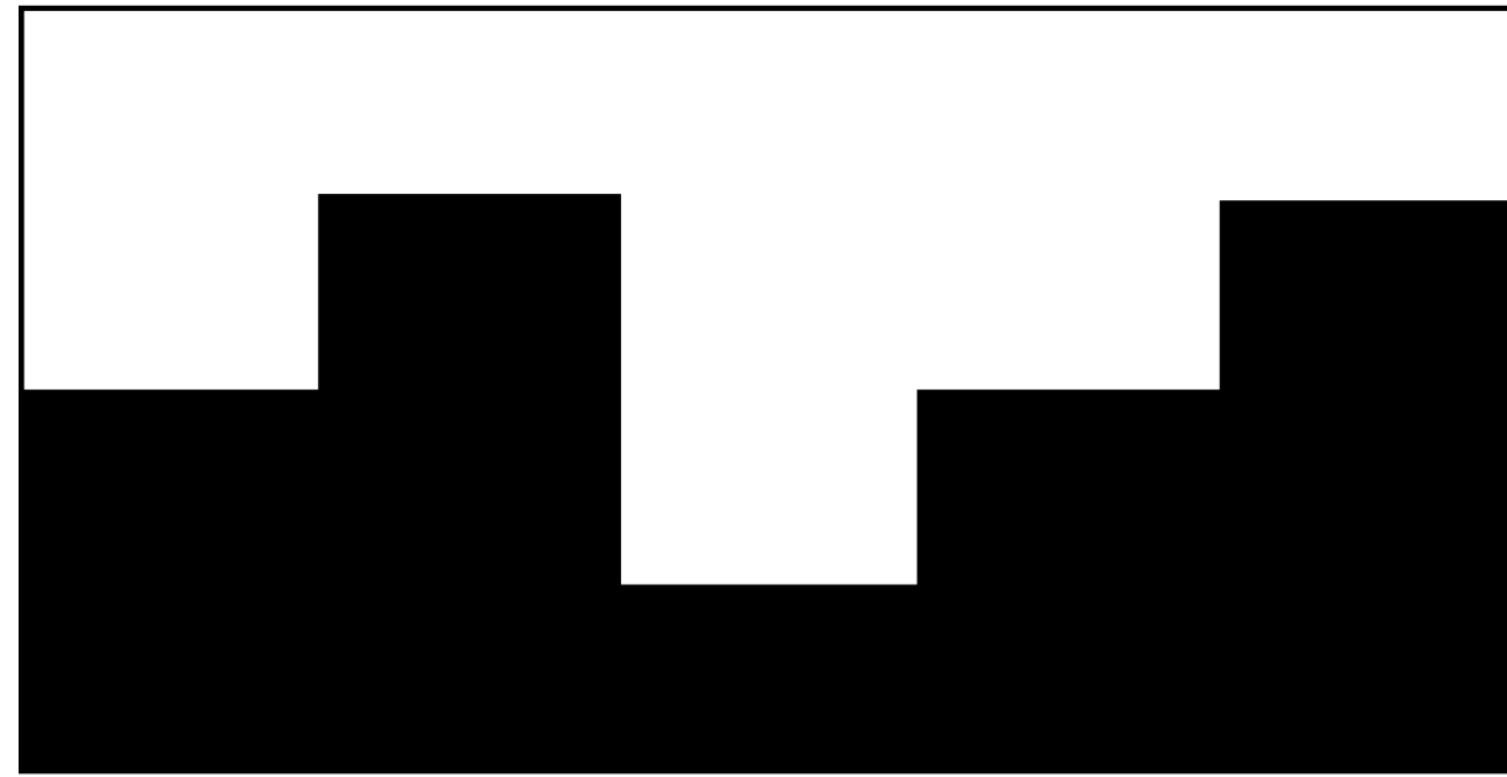
Negative space

Visual Composition

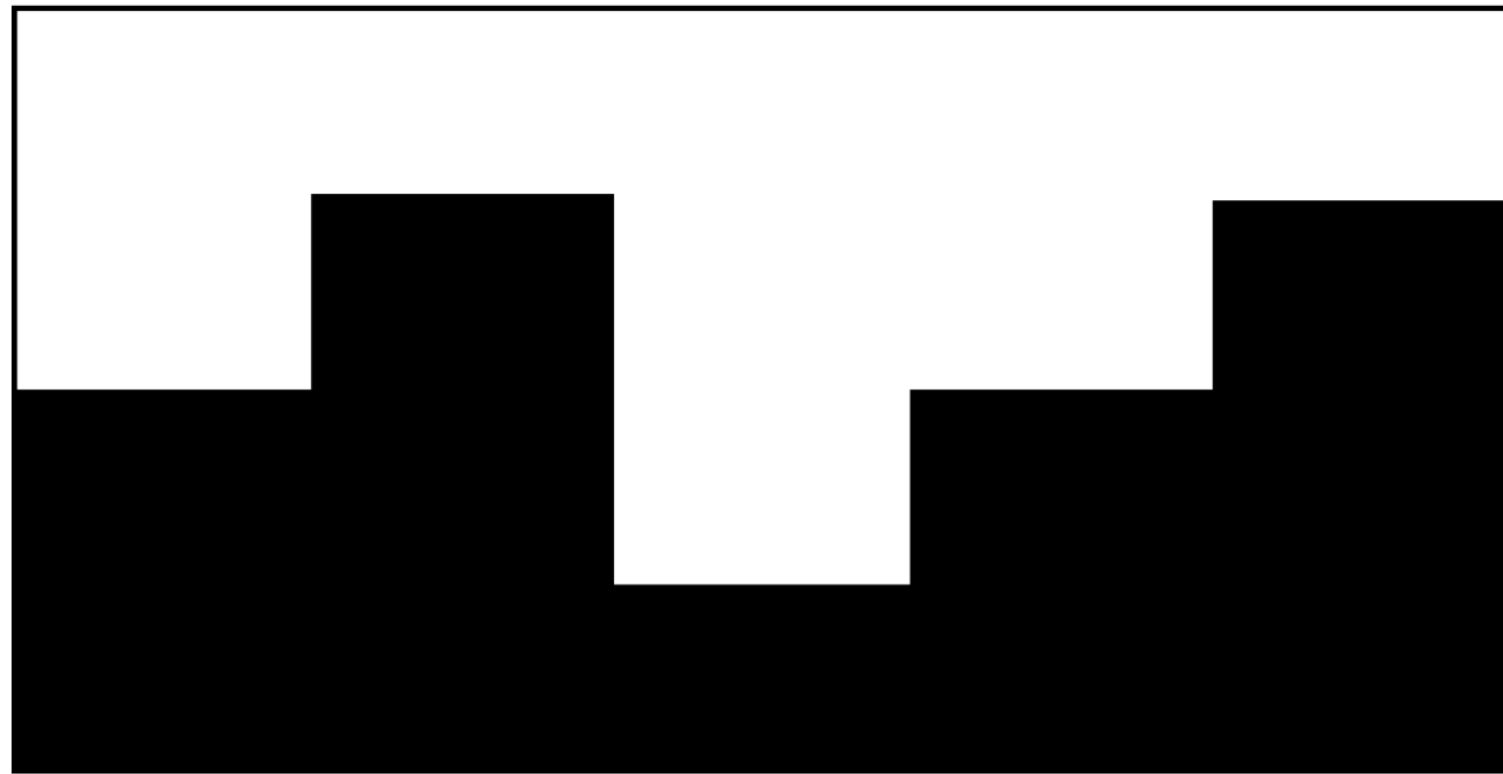

01

ความมั่นคง, ชัดเจนของรูปและพื้น
(Stable F/G relationship)

Vecera, Vogel และ Woodman (2002) ได้ค้นพบว่า
บริเวณ หรือรูปทรงที่ปรากฏในส่วนล่างของการจัดองค์ประกอบ (composition)
มีแนวโน้มที่จะถูกมองว่าเป็น "รูป" มากกว่าส่วนที่อยู่ในตำแหน่งอื่น ๆ

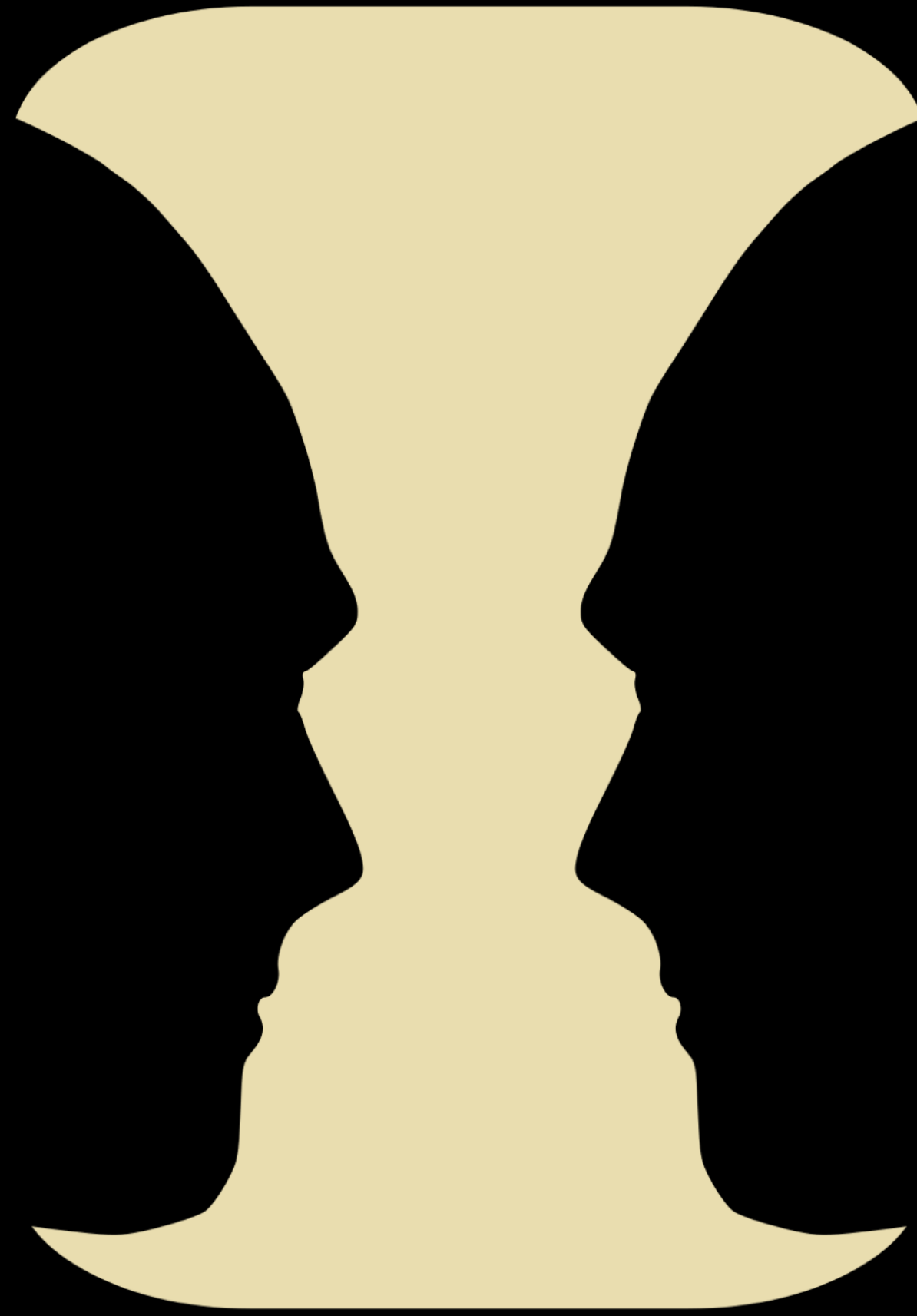
เพราะ ?

มนุษย์เราคุ่นเคยกับการมองเห็นโลกในแนวนอนมากกว่า เช่น การมองเห็นขอบฟ้า พื้นดิน หรือแม้แต่การวางตัวของวัตถุ บนพื้นผิวต่าง ๆ มักจะสร้างเส้นขอบในแนวนอน

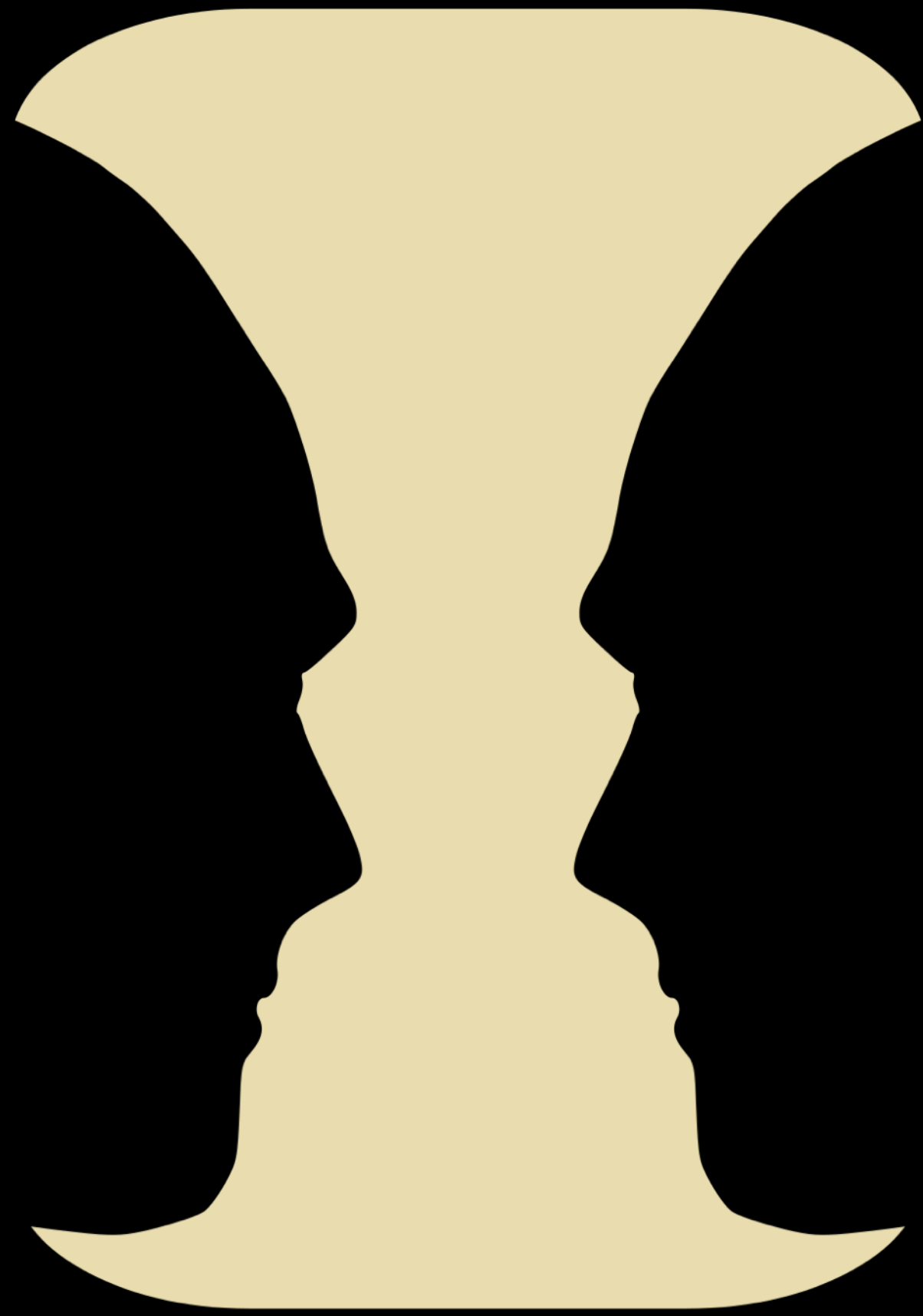
สมองของเรามองหาเส้นขอบ (Contours) เป็นหลัก เพื่อแยกแยะว่าอะไรคือรูป อะไรคือพื้น

Rubin vase

Rubin vase

02

การสลับรูปและพื้น (Reversible F/G relationship)

เกิดขึ้นเมื่อรูปทรงสองอย่างใช้เส้นขอบ (Contours) ร่วมกัน
ทำให้สมองของเราสลับความสนใจไปมาระหว่างรูปทรงทั้งสอง

Figure-Ground Relationships

จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบ Logo เช่นกัน

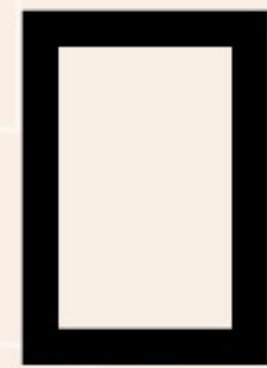

Figure-Ground Relationships

จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบ Logo เช่นกัน

ในภาพนี้มี Logo ใดเป็น
การสลับรูปและพื้น ?
(Figure-Ground Reversal)

The FedEx logo consists of the word "FedEx" in a bold, sans-serif font. The "Fed" is purple and the "Ex" is orange. The negative space between the "E" and the "x" forms a white arrow pointing to the right.

Negative Space Logos

เป็นการออกแบบองค์ประกอบที่เรียบง่าย ให้ปรากฏในทางตรงกันข้าม (reverse) กับรูปทรงเรขาคณิต หรือตัวอักษร โดยแสดงผ่านพื้นที่ลบ (Negative space) ที่ดูกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกับพื้นหลัง

Figure-Ground Relationships in Logo design

- ช่วยให้ Logo ปรากฏบนพื้นผิวที่ซับซ้อน (Complex surfaces) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

WEDONTRELATE

Figure-Ground Relationships in Logo design

- ช่วยให้ Logo ปรากฏบนพื้นผิวที่ซับซ้อน (Complex surfaces) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ประหยัดจำนวนสีที่ต้องใช้ในการสื่อสารอัตลักษณ์ (identity)
- ลดความซับซ้อนในการผลิตและการใช้งาน

โลโก้พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ

น้ำ

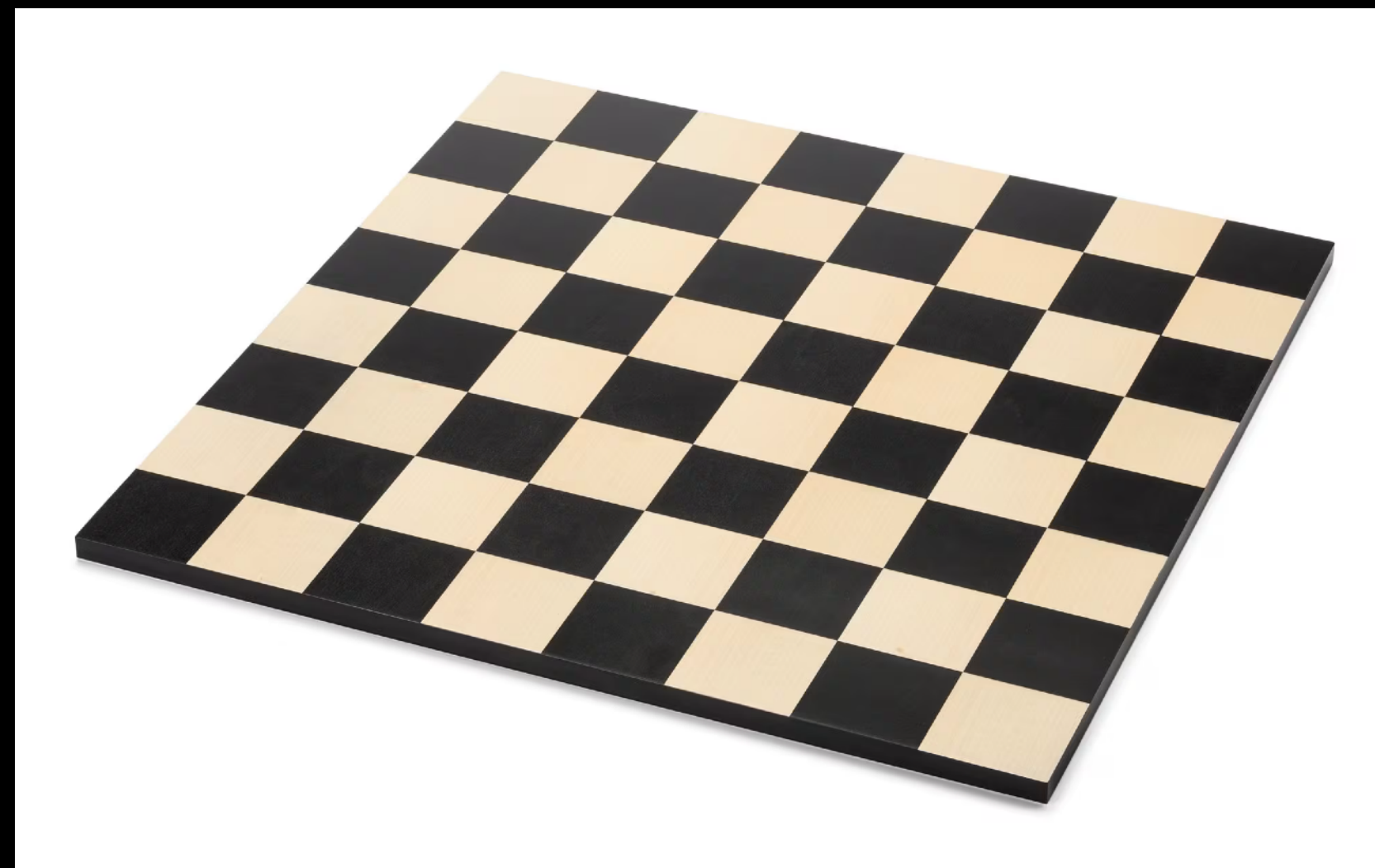
+

สิ่งมีชีวิตในทะเล

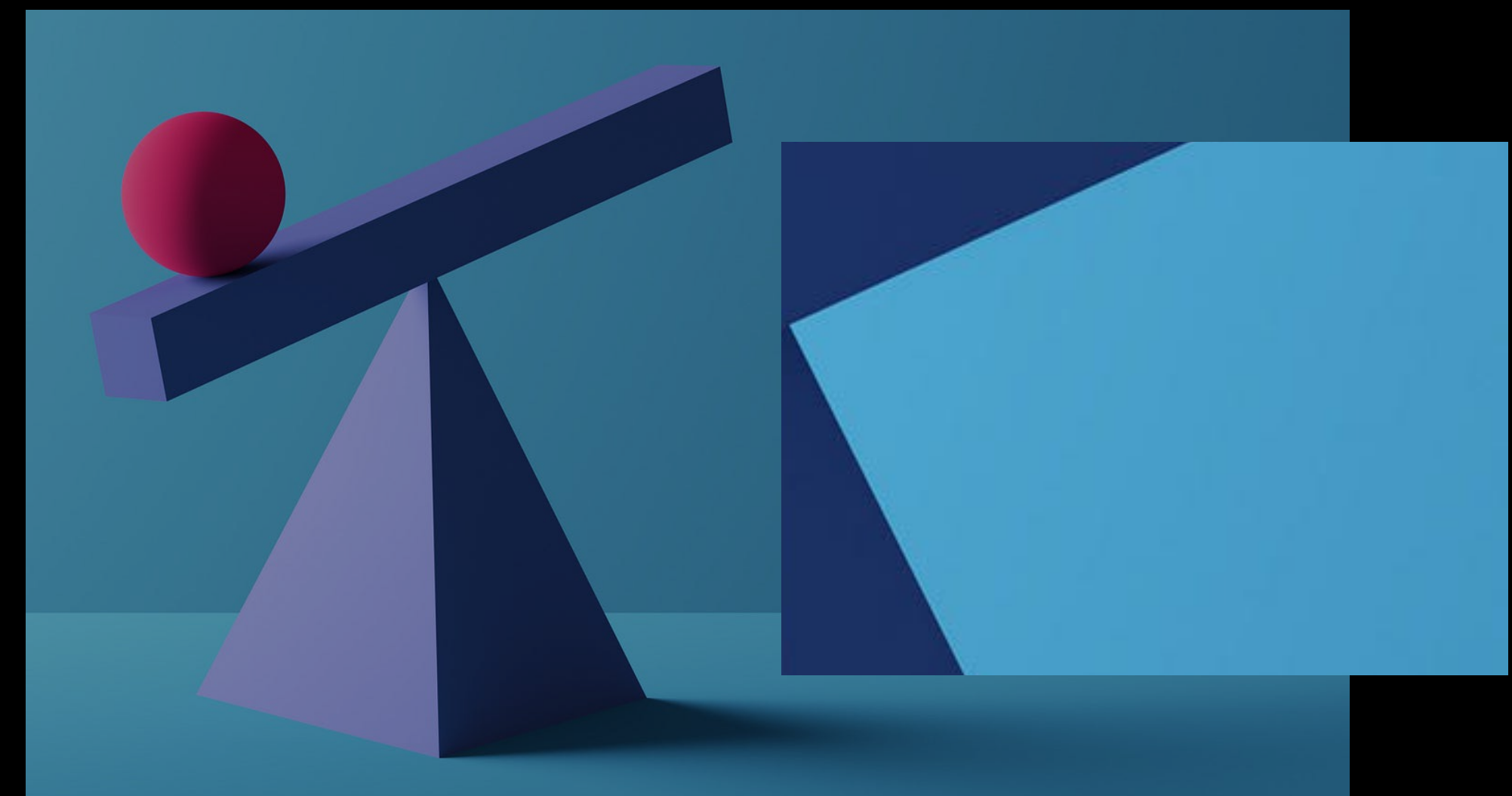
แสดงให้เห็นการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปและพื้นที่ในระดับที่ลึกซึ้งผ่านรูปทรงที่สามารถเปลี่ยนสถานะจากการเป็นรูป (figure) ไปเป็นพื้น (ground) ได้อย่างสิ้นไหล

National Aquarium in Baltimore logo (Tom Geismar, 1980)

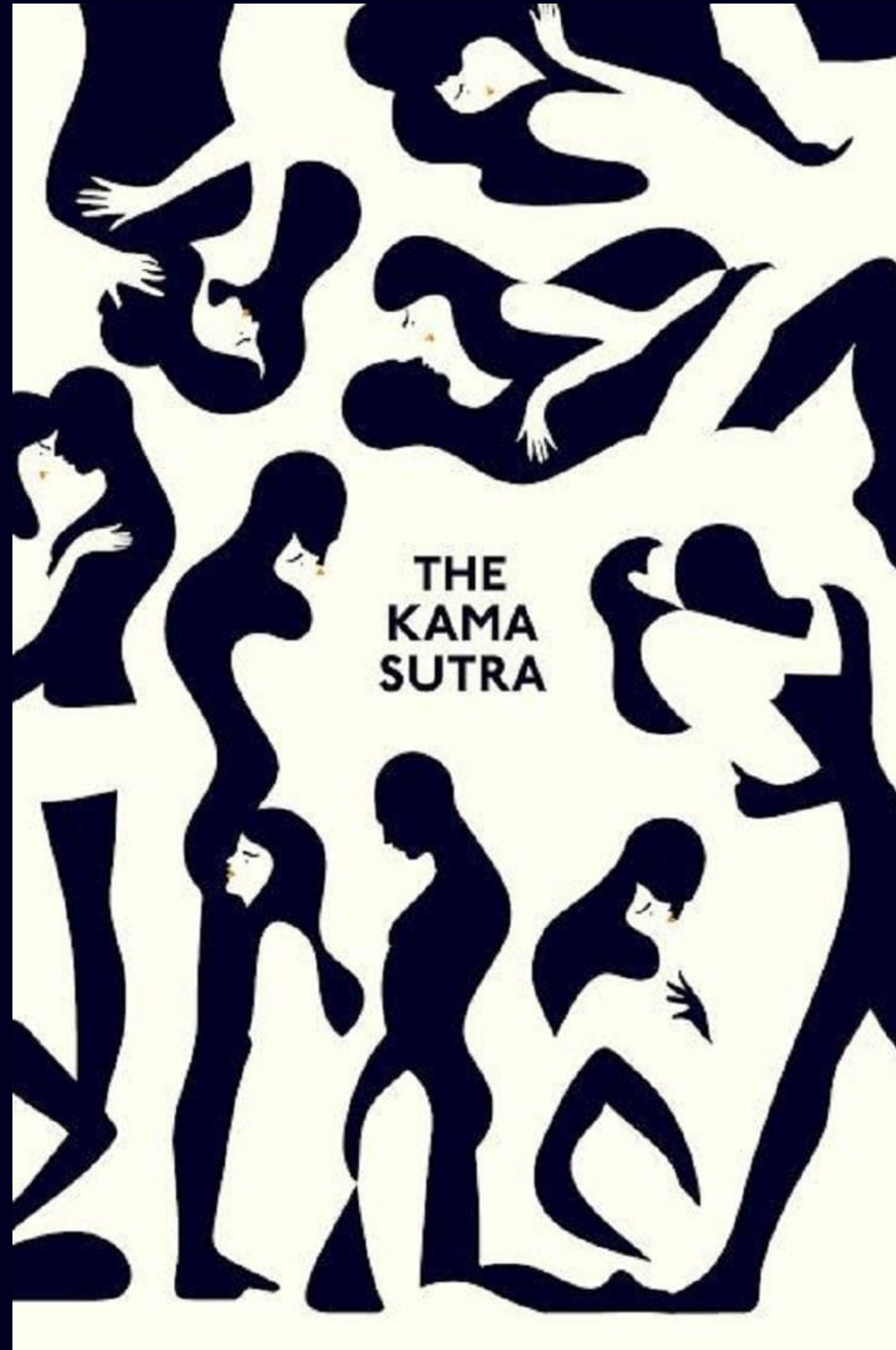
ในสถานการณ์ที่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปและพื้น อาจไม่มั่นคง (Unstable)
โดยมักเกิดขึ้นจาก 2 เงื่อนไข คือ

1 รูป (Figure) และพื้น (Ground) มีขนาดใกล้เคียงกัน

2 การครอบภาพ (Cropping) ทำให้เส้นขอบนอกของรูป (Outer contour) ไม่สมบูรณ์ ทำให้รูปและพื้นดูเท่ากัน

Sketch for The cover of a book on the Kama Sutra (Malika Favre)

WOLVERINE?....

OR 2 BAT MEN?

WOLVERINE?....

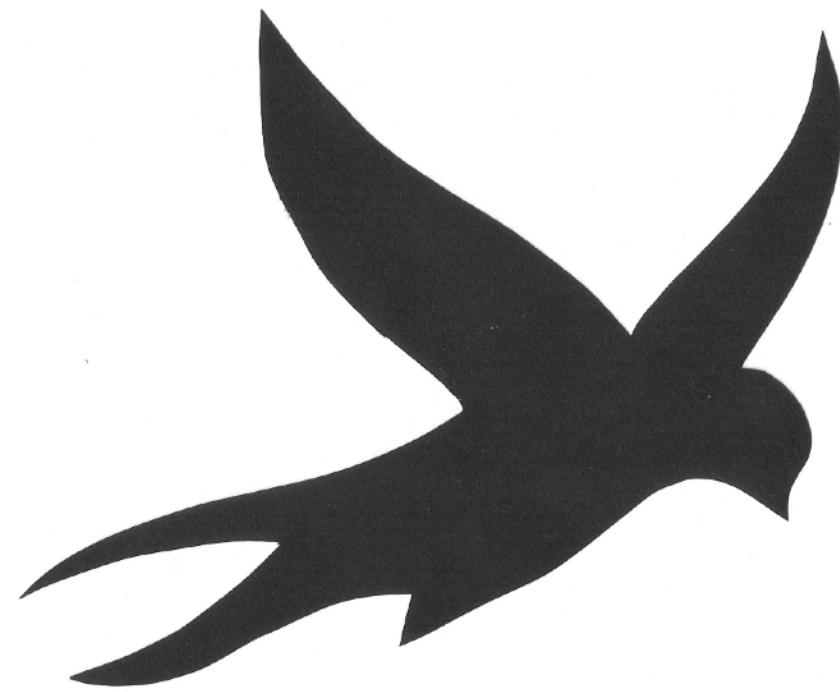
OR 2 BAT MEN?

03

ความคลุมเครือของรูปและพื้น
(Ambiguous F/G relationship)

The 3 Types Of Figure Ground Relationship

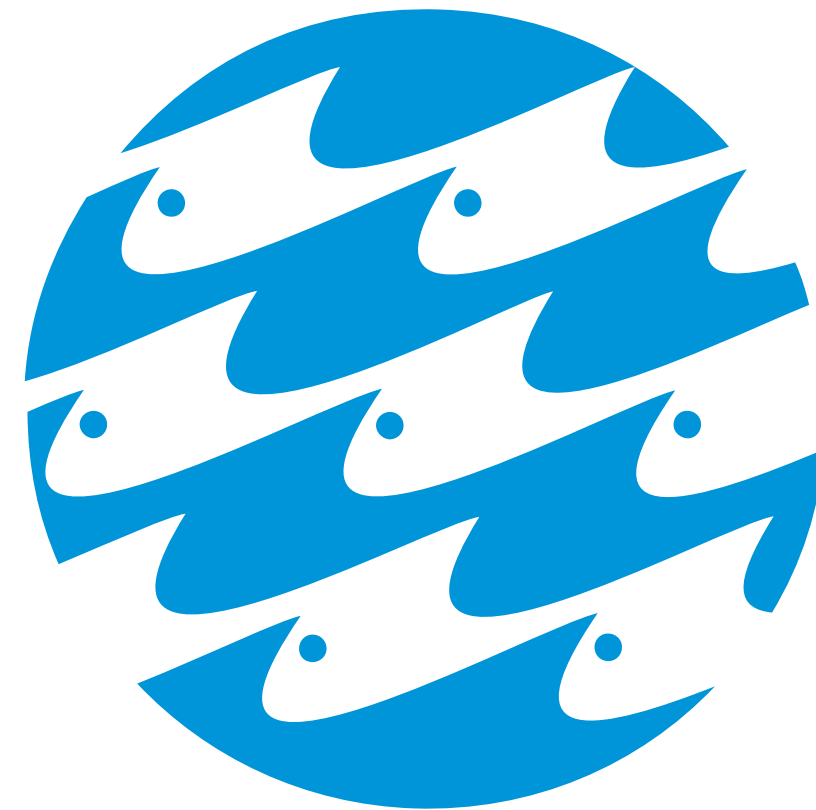

01

Stable

(มั่นคง, ชัดเจน, ไม่เปลี่ยนแปลง)

เห็นชัดว่าอะไรคือรูปร่าง อะไรคือพื้นหลัง
สิ่งใดสิ่งหนึ่งจะโดดเด่นในองค์ประกอบ
เป็นจุดสนใจที่ไม่เปลี่ยนแปลง

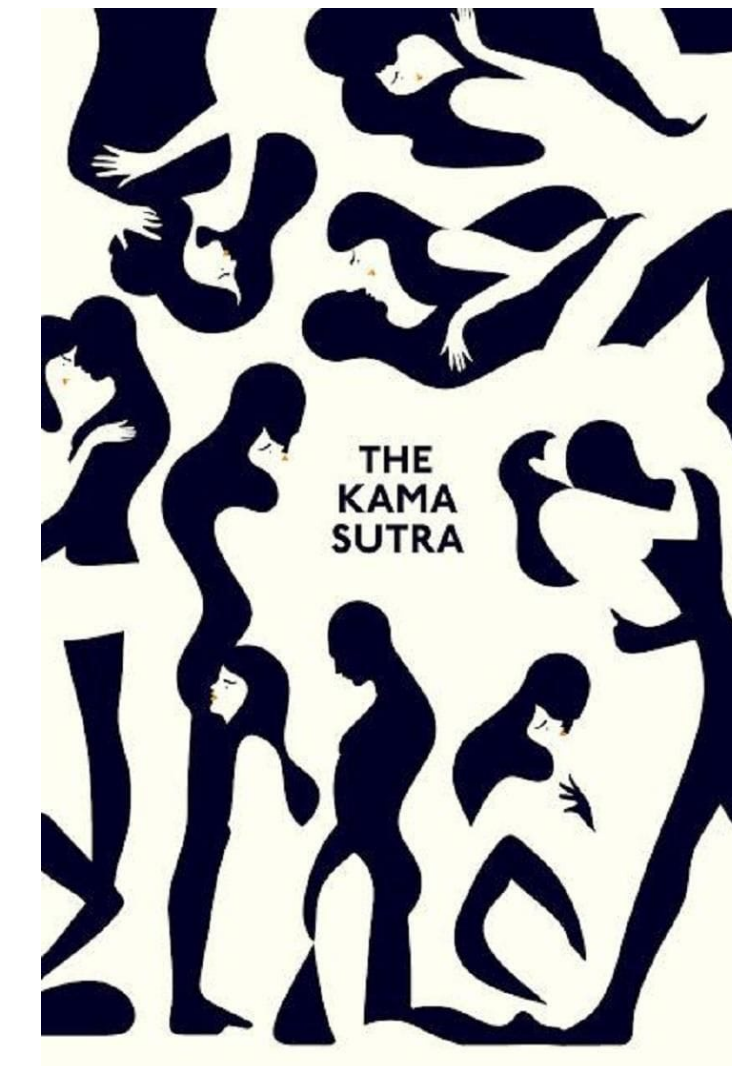

02

Reversible

(ย้อนกลับได้)

ทั้งรูปร่างและพื้นหลังดึงดูดความสนใจได้เท่าๆ กัน
ความสนใจของผู้ชมถูกดึงไปมาระหว่างทั้งสอง
รูปและพื้นจึงย้อนกลับไปได้ เกิดเป็นไดนามิก

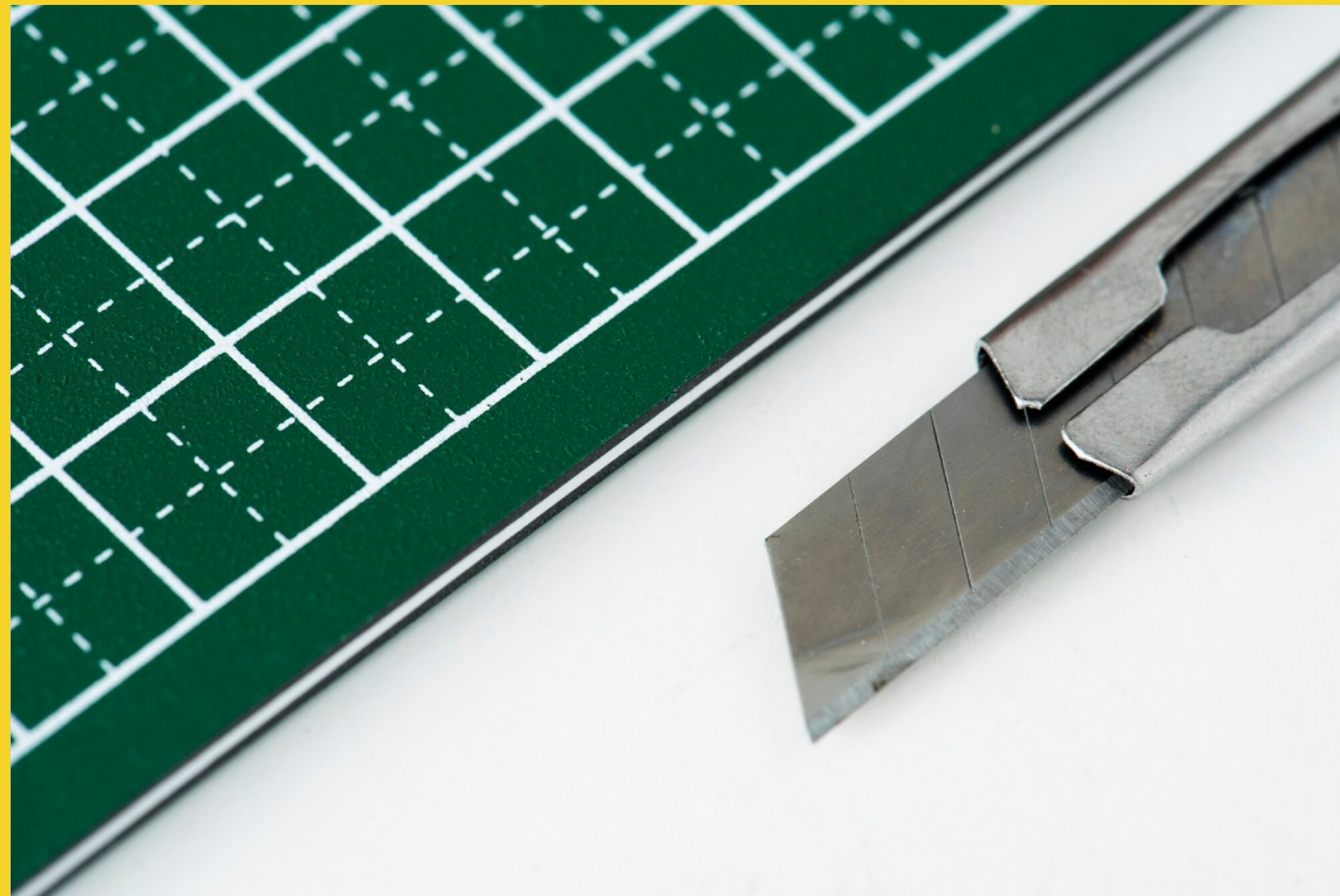
03

Ambiguous

(คลุมเครือ)

รูปและพื้นผูกกันคลุมเครือ ลักษณะเด่นคือ
ท้าทายผู้ชมให้ค้นหาจุดโฟกัส ว่ารูปร่าง
คืออะไร พื้นหลังคืออะไร

อุปกรณ์การทำงาน

- กระดาษสีขาว 100 ปอนด์ ขนาด A3
- กระดาษสีดำ ขนาด A3 (สำหรับรองด้านหลัง)
- มีดคัตเตอร์และส่วนรองตัด
- กาวติดกระดาษ
- อุปกรณ์เครื่องเขียนต่าง ๆ (ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด)

Job 06 : Figure-Ground

ให้ผู้เรียนออกแบบ Letterform Logo (ช่องที่ 1) และออกแบบ Pattern (ช่องที่ 2-3) ลงบนกระดาษขาว
ที่ขีดเส้นแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วนตามแนวตั้งไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีองค์ประกอบที่นำมาออกแบบร่วมกันคือ
“อักษร ENG ชื่อตัวแรก” และ “สัตว์หนึ่งชนิด” แต่ละช่องมีเงื่อนไขการออกแบบตามประเภท F/G ดังนี้

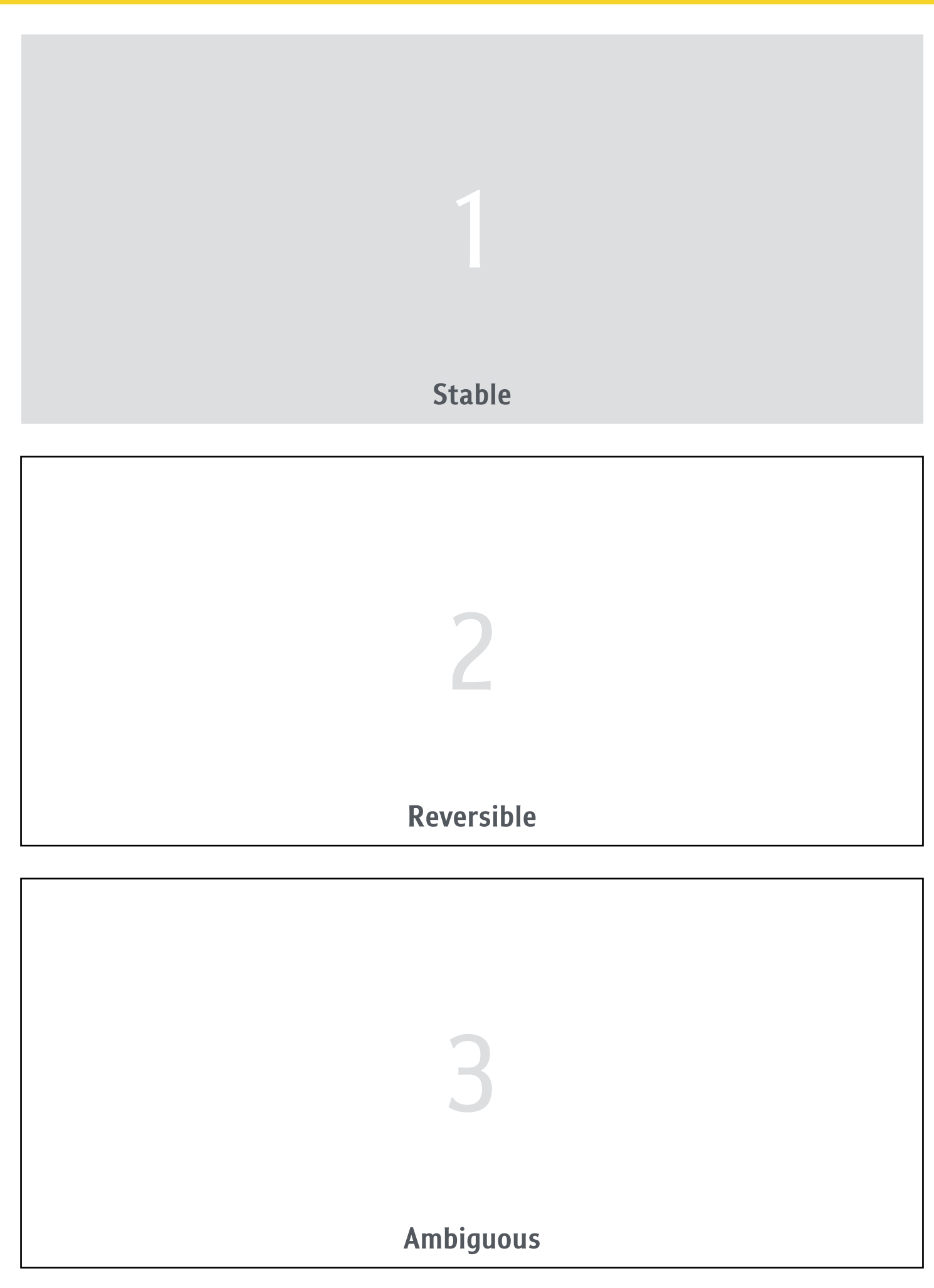

Job 06 : Figure-Ground

ให้ผู้เรียนออกแบบ Letterform Logo (ช่องที่ 1) และออกแบบ Pattern (ช่องที่ 2-3) ลงบนกระดาษขาวที่ขีดเส้นแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วนตามแนวตั้งไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีองค์ประกอบที่นำมาออกแบบร่วมกันคือ “อักษร ENG ชื่อตัวแรก” และ “สัตว์หนึ่งชนิด” แต่ละช่องมีเงื่อนไขการออกแบบตามประเภท F/G ดังนี้

ช่องที่ 1 Stable F/G Relationship

- นำตัวอักษรภาษาอังกฤษหนึ่งตัว มาออกแบบร่วมกับสัตว์หนึ่งชนิดที่เลือก ในแนวทางของ Letterform Logo
- พื้นที่รูปและพื้นต้องมีส่วนต่างกันชัดเจน ในอัตราส่วน 70:30 (พื้น 70%, รูป 30%) โดยรูป Logo จัดวางอยู่ที่กลางช่องที่ 1
- เป็นไปตามคุณสมบัติของ Stable F/G คือเห็นชัดเจนใน Figure โดย Ground ไม่ได้มีนัยยะร่วมกับ Logo

Job 06 : Figure-Ground

ให้ผู้เรียนออกแบบ Letterform Logo (ช่องที่ 1) และออกแบบ Pattern (ช่องที่ 2-3) ลงบนกระดาษขาวที่ขีดเส้นแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วนตามแนวตั้งไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีองค์ประกอบที่นำมาออกแบบร่วมกันคือ “อักษร ENG ชื่อตัวแรก” และ “สัตว์หนึ่งชนิด” แต่ละช่องมีเงื่อนไขการออกแบบตามประเภท F/G ดังนี้

ช่องที่ 2 Reversible F/G Relationship

- นำตัวอักษรภาษาอังกฤษที่เลือก มาออกแบบร่วมกับสัตว์หนึ่งชนิดที่เลือก ในรูปแบบของ Pattern โดยจัดวางเต็มพื้นที่ของช่องที่ 2
- มีการแบ่งปันขอบร่วมกัน (shared edges)
- พื้นที่รูปและพื้นมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน (50:50)
- เป็นไปตามคุณสมบัติของ Reversible F/G ที่เมื่อมองไปที่ Pattern นี้ ทำให้ผู้ชมถูกดึงไปมาระหว่างตัวอักษรกับภาพสัตว์ ทั้งสองดึงดูดความสนใจได้เท่ากัน

Job 06 : Figure-Ground

ให้ผู้เรียนออกแบบ Letterform Logo (ช่องที่ 1) และออกแบบ Pattern (ช่องที่ 2-3) ลงบนกระดาษขาวที่ขีดเส้นแบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วนตามแนวตั้งไว้เรียบร้อยแล้ว โดยมีองค์ประกอบที่นำมาออกแบบร่วมกันคือ “อักษร ENG ชื่อตัวแรก” และ “สัตว์หนึ่งชนิด” แต่ละช่องมีเงื่อนไขการออกแบบตามประเภท F/G ดังนี้

ช่องที่ 3 Ambiguous F/G Relationship

- นำตัวอักษรภาษาอังกฤษที่เลือก มาออกแบบร่วมกับสัตว์หนึ่งชนิดที่เลือก ในรูปแบบของ Pattern โดยจัดวางเต็มพื้นที่ของช่องที่ 3
- รูปทรงมีความซับซ้อนมากขึ้น และมีการแบ่งปันขอบร่วมกัน (shared edges)
- สร้างความสัมพันธ์แบบกำกวมตามคุณสมบัติของ Ambiguous F/G ลักษณะเด่นคือ ผู้ชมไม่สามารถหาจุดโฟกัสได้ง่าย เพราะความคลุมเครือของภาพและพื้น

source:

Davis, M and Hunt, J. (2017). **Visual Communication Design: An introduction to design concepts in everyday experience.** New York : Bloomsbury Visual Arts